

СИЛАБУС

обов'язкової навчальної дисципліни

ОСНОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Обсяг освітнього компоненту (4/120)

<http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/8473>

Освітня програма «Управління проектами» другого рівня вищої освіти
Спеціальність – 073 «Менеджмент»

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

***Круглікова Валентина Володимирівна, доцент,
к.е.н., доцент,***

***Контактна інформація:
kruglikovalentina@gmail.com;
- аудиторія 368***

***Час і місце проведення консультацій:
згідно графіку проведення консультацій***

ОПИС КУРСУ

Знання з дисципліни «Основи сталого розвитку» дають можливість з'ясувати основні економічні, соціальні, політичні та екологічні проблеми сталого розвитку на різних ієрархічних рівнях: від глобального до місцевого.

Важлива увага приділяється основним блокам проблем: економічним (глобалізація, поляризація економічного розвитку, ресурсна проблема), соціальним (соціальне відторгнення, проблема голоду та недоїдання, захворюваності, безробіття, гендерної нерівності), екологічним (забруднення навколишнього середовища, зміна клімату, збереження та покращення якісних характеристик водних та лісових ресурсів).

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення теоретичних та прикладних аспектів переходу суспільства на модель стійкого розвитку на глобальному, міжнародному, національному, регіональному та локальному рівнях.

Навчальна дисципліна повинна дати можливість сформувати у здобувачів вищої освіти відповідний рівень знань і досвіду в оперуванні базовими поняттями сталого розвитку в контексті соціального та економічного вимірів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

Інтегральну компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

Результати навчання:

ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Ці передумови можуть розглядатись, як частина умовної угоди між викладачем і студентом. Якщо студент вже вивчає даний курс «Основи сталого розвитку», то викладач йому вже не пояснюватиме питань, що мали бути опановані раніше.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми лабораторних/практичних робіт або семінарів, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Виникнення та розвиток концепції сталого розвитку. (2 год)	Пр. №1 Виникнення та розвиток концепції сталого розвитку (2 год)
2	Тема2. Роль ООН у визначенні та втіленні ідей сталого розвитку. (2 год)	
3	Тема2. Роль ООН у визначенні та втіленні ідей сталого розвитку (2 год)	Пр. №2 Роль ООН у визначенні та втіленні ідей сталого розвитку (2 год)
4	Тема 3. Проблемне поле сталого розвитку (4 год)	
5	Тема4. Диспропорційність економічного розвитку: основні причини та наслідки (2 год)	Пр. №3 Диспропорційність економічного розвитку: основні причини та наслідки (2 год)
6	Тема 4.Диспропорційність економічного розвитку: основні причини та наслідки (2 год)	
7	Тема5. Соціальні виклики в сучасному світі (2 год)	Пр. №4 Соціальні виклики в сучасному світі (2 год)
8	Тема 5.Соціальні виклики в сучасному світі (2 год)	
9	Тема6. Можливості збереження природної основи сталого розвитку (2 год)	Пр. №5 Можливості збереження природної основи сталого розвитку (2 год)
10	Тема6. Можливості збереження природної основи сталого розвитку (2 год)	
11	Тема7. Зелена економіка як механізм реалізації концепції сталого розвитку (2 год)	Пр. №6 Зелена економіка як механізм реалізації концепції сталого розвитку (2 год)
12	Тема7. Зелена економіка як механізм реалізації	

	концепції сталого розвитку (2 год)	
13	Тема8. Проблема збереження ресурсів України (2 год)	Пр. №7 Проблема збереження ресурсів України (2 год)
14	Тема9. Джерела забруднення навколишнього Середовища (2 год)	
15	Тема10. Україна на шляху сталого розвитку (2 год)	Пр. №8 Україна на шляху сталого розвитку (2 год)
16	Тема10. Україна на шляху сталого розвитку (2 год)	

САМОСТІЙНА РОБОТА

Таблиця 2 – Загальний тематичний план самостійної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Самостійна робота
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1 Виникнення та розвиток концепції сталого розвитку	Опрацювання базової та допоміжної літератури з курсу.
2	Тема 2. Роль ООН у визначенні та втіленні ідей сталого розвитку	Вивчення шляхів реалізації Цілі сталого розвитку № 1.2. Робота над написанням реферату-доповіді.
3	Тема 3. Проблемне поле сталого розвитку	Вивчення шляхів реалізації Цілі сталого розвитку № 3,4. Робота над написанням реферату-доповіді.
4	Тема 4. Диспропорційність економічного розвитку: основні причини та наслідки.	Вивчення шляхів реалізації Цілі сталого розвитку № 5,6. Робота над написанням реферату-доповіді.
5	Тема 5. Соціальні виклики в сучасному світі	Вивчення шляхів реалізації Цілі сталого розвитку №7,8. Робота над написанням реферату-доповіді.
6	Тема 6.можливості збереження природної основи сталого розвитку	Вивчення шляхів реалізації Цілі сталого розвитку №9,10. Робота над написанням реферату-доповіді.
7	Тема 7. Зелена економіка як механізм реалізації концепції сталого розвитку	Вивчення шляхів реалізації Цілі сталого розвитку №11,12. Робота над написанням реферату-доповіді.
8	Тема 8. Проблема збереження ресурсів України	Вивчення шляхів реалізації Цілі сталого розвитку №13,14. Робота над написанням реферату-доповіді.
9	Тема 9. Проблема забруднення навколишнього середовища	Вивчення шляхів реалізації Цілі сталого розвитку №15, 16. Робота над написанням реферату-доповіді.
10	Тема 10. Україна на шляху сталого розвитку	Вивчення шляхів реалізації Цілі сталого розвитку №17. Робота над написанням реферату-доповіді. Завантаження матеріалу доповіді в ресурс Moodle

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Основи сталого розвитку» для студентів спеціальності 073 “менеджмент” Освітня програма “Управління проектами”. Укл. В.В.Круглікова – Запоріжжя:НУ Запорізька політехніка, 2025р.- 48 с.
2. Методичні вказівки до виконання контрольної та самостійної роботи з дисципліни «Основи сталого розвитку» [Електронний ресурс] / Укладач Круглікова В.В. – Запоріжжя:НУ Запорізька політехніка, 2025р.- 30 с.

Літературні джерела:

Базова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету/ за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова.- Київ: Таксон, 2016.- 234 с.-
2. Бабець І.Г. Сталій розвиток і безпека регіону: навч. посібник / І.Г. Бабець - Львів : ЛДУВС, 2015. - 268 с.
3. Гречко Т.К. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку / Т.К. Гречко, С.А. Лісовський, С.А. Романюк: навчальний посібник. – Херсон: Грінь Д.С., 2015. – 264 с.
4. Олійник Д.І. Міжнародний досвід фінансування сталого розвитку громад (на прикладі формування мережевої інфраструктури): аналітична доповідь/ Д.І.Олійник.- Київ: НІСД, 2017.- 48 с.
5. Науково-методологічні засади обліково-аналітичного та фінансово-інвестиційного забезпечення сталого розвитку суб'єктів господарювання = Scientific and methodological bases of accounting and analytical and financial and investment support of sustainable development of economic entities: колективна монографія/ за заг. ред. д. е. н., доц. Сокола О. Г.- Мелітополь: Колор Принт, 2020.- 269 с.
6. Сталій розвиток міст і регіонів ЄС: кращі практики для України : навчальний посібник / Мартиненко В. В., Скорик М. О., Корж М. А., Соколова О. М., Коляда Т. А., Джадалла О. І.; за заг. ред. В. В. Мартиненко. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. – 352 с.

Допоміжна

1. Алимов О.М. Потенціал сталого розвитку України на шляху реалізації інтеграційного вибору держави / О.М. Алимов - Київ: ДУ "Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України", 2014. - 518 с.
2. Аналіз сталого розвитку - глобальний і регіональний контексти / [наук. кер. проекту М. З. Згуровський]; Світ. центр даних з геоінформатики та сталого розв., Ін-т приклад. систем. аналізу НАН України і МОН України. - К.: НТУУ "КПІ", 2010 . Ч. 1 : Глобальний аналіз якості та безпеки життя людей / [відп. ред. В.Я. Шевчук ; виконавці: А. О. Болдак та ін.]. - 2010. - 252 с.
3. Вахович І.М. Регіональна конвергенція фінансового забезпечення сталого розвитку України: монографія/ І.М.Вахович, І.В.Ропотан.- Луцьк: Волиньполіграф, 2014.- 219 с.
4. Дронова О.Л. Фактори ризику техногенних надзвичайних ситуацій в Україні / О.Л. Дронова; Нац. акад. наук України, Ін-т географії. - К.: Ін-т географії, 2011. -

268 с.

5. Інституціональні засади та інструментарій збалансованого природокористування / С.К. Харічков та ін. - О. :ПРЕЕД, 2010. - 484 с.
6. Куценко В.І. Сталий розвиток: стратегія і тактика формування через призму соціогуманітарної сфери / В.І. Куценко – К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2012. - 167 с.
7. Лісовський С.А. Природа і суспільство: баланс інтересів на теренах України / С.А. Лісовський. - К.: Інститут географії, 2009. – 300 с.
8. Маруняк Є.О. Глобалізація та її вплив на розвиток регіонів України / Наук. ред. Руденко Л.Г. – К.: Реферат, 2007. – 224 с.
9. Наукові засади розробки стратегії сталого розвитку України: монографія. – Одеса: ПРЕЕД НАН України, 2012. – 714 с.
10. Розвиток України в умовах глобалізації та скорочення природно-ресурсного потенціалу /М.М. Коржнєв, Ю.Р. Шеляг-Сосонко, М.М. Курило та ін. НАН України, Ін-т телекомунікацій і глобал. інформац. простору. – К.: Логос, 2009. - 195 с.
11. Соколенко С.І. Глобалізація і економіка України. – К.: Логос, 1999. – 568 с.
12. Сорос Дж. Криза глобального капіталізму / Дж. Сорос - К.: Основи, 1999.- 259 с.
13. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах «зеленої економіки»: монографія / В.Г. Потапенко – К.: НІСД, 2012. – 360 с.
14. Лісовський С.А. Основи сталого (збалансованого) економічного, соціального, екологічного розвитку / С.А. Лісовський. – Житомир, 2007. – 108 с.
15. Національна парадигма сталого розвитку України / Нац. акад. наук України, Держ. установа / За заг. ред. Б. Є. Патона. - К.: Держ. установа "Ін-т економіки природокористування та сталого розв. Нац. акад. наук України", 2012. - 71 с.
16. Немец Л.Н. Устойчивое развитие: социально-географические аспекты (на примере Украины). –Х., 2003. –383 с.
17. Оцінка виконання стану підсумкових документів Всесвітнього саміту зі сталого розвитку (Йоханнесбург, 2002) в Україні / За ред. Л.Г. Руденко – К.: Академперіодика, 2004. – 208 с.
18. Програма дій «Порядок денний на ХХІ століття» – Пер. з англ. - К.: Інтелсфера, 2000. – 360 с.
19. Сталий розвиток: світоглядна ідеологія майбутнього / За ред. акад. НААН України М. А. Хвесика. - К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розв. НАН України», 2012. – 465 с.
20. Стан виконання в Україні положень «Порядку денного на ХХІ століття» (2012-2012) / За ред. Руденко Л.Г. – К.: Академперіодика, 2014. – 359 с.
21. Стратегія сталого розвитку: підруч. для вищ. навч. закл. / Боголюбов В. Херсон : Олдіплюс, 2012. - 444 с.
22. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський та ін. – К.: Либідь, 2002. – 470 с.
23. Україна: основні тенденції взаємодії суспільства і природи у ХХ ст. (географічний аспект) / Під. ред. Л.Г. Руденка. – К.: Академперіодика, 2005. – 320 с.

Інформаційні ресурси

1. Всесвітній банк, статистична інформація:
<http://data.worldbank.org/indicator>
2. Всесвітня організація здоров'я, статистична інформація:
http://www.who.int/gho/mdg/environmental_sustainability/en/
3. Глобальний енергетичний статистичний щорічник:

<https://yearbook.enerdata.net/>

4. Демографічні піраміди за країнами світу:

<http://populationpyramid.net/kenya/>

5. Доповідь з міжнародної конкурентоспроможності:

<http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015/>

6. Доповідь ООН щодо Цілей розвитку тисячоліття:

http://www.un.org/millenniumgoals/2015_MDG_Report/pdf/MDG%202015%20rev%20%28July%201%29.pdf

7. Доповідь ООН щодо людського розвитку:

<http://hdr.undp.org/en/content/human-development-report-2014>

8. Індекс Біг-Мака: <http://www.economist.com/content/big-mac-index>

9. Індекс екологічної ефективності: <http://epi.yale.edu/epi>

10. Індекс рівня корупції: <http://www.transparency.org/cpi2013/results/>

11. Інститут світової політики, еколого-економічні показники:

<http://www.earth-policy.org/publications/C39>

12. Мережа глобального екологічного сліду:

http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/footprint_data_and_results/

13. Міжнародна морська організація:

<http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/Pages/Default.aspx> 14. Міжнародний дослідний інститут політики у сфері харчування:

<https://www.ifpri.org/about>

15. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН, статистична інформація:

<http://faostat3.fao.org/home/E>

16. Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку:

<http://wdc.org.ua/uk/services/country-profiles-visualization>

17. Статистична інформація щодо концентрації парникових газів в атмосфері:

<http://www.esrl.noaa.gov/gmd/ccgg/trends/graph.html>

18. Факти про здоров'я та навколишнє середовище:

<http://www.greenfacts.org/en/ecosystems/figtableboxes/table2-1-trends-use-ecosystems-provisioning.htm>

19. Фонд народонаселення ООН, статистична інформація:

Режим доступу: <http://www.unfpa.org/world-population-trends>

ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за кожним рубіжним контролем (РК-1, РК-2) формується за 100-бальною шкалою.

Види робіт та розподіл балів, що враховуються при оцінці рубіжного контролю, наведені в таблиці.

Загальна оцінка рівня знань студентів за дисципліною «Конкурентоспроможність підприємства» визначається як середня сума балів, одержаних студентами за результатами РК-1 та РК-2.

Критерії оцінки знань за видами робіт			
Види робіт	Кількість	Оцінка за один вид роботи	Всього за вид
Письмова роботи			
1.1 Тестові та теоретичні завдання	10	5	50
1.2. Практичні задачі	Комплект (2 задачі)	25	25

Разом			75
2. Робота студентів впродовж модульного періоду			
2.1 Конспект лекцій	1	5	5
2.2 Вирішення практичних задач	комплект	5	5
2.3 Робота студента в аудиторії	1	5	5
2.4 Самостійна робота студента	1	5	5
2.5 Присутність на занятті	1	5	5
Разом			25
Підсумкова оцінка			100

14. Критерії оцінювання

Розподіл балів, які одержує студент на екзамені

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест іспит	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

1. Обов'язкове ведення конспекту та виконання практичних Відвідування занять та виконання практичних завдань.
2. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим для виконання навчальної програми з дисципліни та відповідного набору балів. Пропуск заняття без поважної причини зумовлює втрату балів. Однак у разі пропуску заняття з поважної причини студентові буде надана можливість його додаткового відпрацювання в робочому порядку.
3. Пропущені контрольні заходи оцінювання:

Відпрацювання передбачених контрольних заходів –тестів та модульних контрольних робіт погоджується з викладачем та студентом у ході навчального процесу.

- при вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle. Для отримання особистого паролю Вам необхідно звернутись в деканат Інженерно-фізичного факультету.

- Система дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка» (Система Moodle) <https://moodle.zp.edu.ua/>;

- Електронний Інституційний репозитарій Національного університету "Запорізька політехніка" <http://eir.zp.edu.ua/>;
- Інформаційні електронні ресурси наукової бібліотеки університету "Запорізька політехніка" <http://library.zp.edu.ua/>.

У разі виникнення питань при роботі з системою Moodle надсилайте запити на електронну пошту nvzpeduua@gmail.com

У разі проблем з доступом до облікового запису студента до листа додається скан документа, що посвідчує особу.

Телефони технічної підтримки: +380994420373; +380689801214

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle. Для отримання особистого паролю Вам необхідно звернутись в деканат Інженерно-фізичного факультету.

- Система дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка» (Система Moodle) <https://moodle.zp.edu.ua/>;

- Електронний Інституційний репозитарій Національного університету "Запорізька політехніка" <http://eir.zp.edu.ua/>;

- Інформаційні електронні ресурси наукової бібліотеки університету "Запорізька політехніка" <http://library.zp.edu.ua/>.

У разі виникнення питань при роботі з системою Moodle надсилайте запити на електронну пошту nvzpeduua@gmail.com

У разі проблем з доступом до облікового запису студента до листа додається скан документа, що посвідчує особу.

Телефони технічної підтримки: +380994420373; +380689801214.